

PALİNOLOJİYE GİRİŞ (14)

Prof. Dr. N. Münevver Pınar

SPOR MORFOLOJİSİ

Karayosunu ve Eğreli Spor Morfolojisi

Karayosunu ve Eğretilerde üç tip spor morfolojisi görülür.

- Eğer sporlar tetrahedraltetrat'dan meydana gelmişse proksimal tarafta üç çizgi bulunur. Bu üç çizgili spora **trilet spor** denir. Çizgiler tetrat sporların birbirine temas ettikleri yerlerin izleridir ve **leasure** olarak adlandırılırlar. Leasure'nin kenar kısmına **margo** denir. Bazı sporlarda Y şeklindeki leasurenin etrafı bir sınırla çevrili olabilir, buna **kurvatura** adı verilir. **Torus** ise tetrat durumundaki sporların temas şeklidir. Torusların değişik şekilleri spor morfolojisinde ayırıcı karakter olarak kullanılmaktadır. Örneğin; *Selaginella*, *Pteris*, *Anogramma*.

- **B.** Spor tetragonaltetrat'dan meydana gelmişse proksimal tarafında tek çizgi bulunur. Bu tip sporlara **monolet spor** denir. Bu ize **sulkus** veya **leptomadenir**. Örneğin *Polypodiumvulgare, Cystopteris*

- C. Eğer spor, çepere ekzin materyali ilave edilmeden önce tetraditerkederseproksimal tarafta çizgi oluřmaz. Bu tip sporlara **alet spor** denir. Özellikle çok ince çeperli sporlarda görülür. Örneğin, *Equisetum*, *Marsilea*

- Karayosunları ve Eğrelti spor morfolojisinde duvar yapısında(**sporoderm**) büyük önem taşımaktadır. Sporoderm; dıştan içe doğru **perin**, **ekzin** (dış duvar) ve **intin** (iç duvar) olmak üzere üç tabakadan meydana gelmektedir.

- Bu bitkilerin spor morfolojisinde önem taşıyan bir başka unsur ise ornamentasyon (süsleme) şekilleridir. Ornamentasyon şekilleri polen morfolojisinde ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.